

Otroška trmoglavost.

Raznovrstna je nprav otrók, katera se v njih najpreje po domáci vzgoji véépi. Kakor drevo snažiš, oskrbljuješ, čediš itd., takó bo rastle; isto je pri otrocih. Mar ni podobno dete malemu divjaku, katerega moramo cepiti, plemenititi z dobrimi plemenitimi cepíci, ako hočemo, da bode rodilo dober, zlahten sad? Hočeš otroke dobre, plemenitega srca imeti, vzgojaj jih i takó.

Zakaj pa vender niso vsi takó vzgojeni? — Ker jih vsakteri ne zna in ne vé prav vzgojevati. Kolikokrat, in ne samó pri nas, temveč i drugej, bilo je užé izrečeno, da ima dom sè šolo delovati, da imata šola in dom drug drugega podpirati. So pa še stariši, ki tega ne vedó, ne uweje in ne znajo, ki ne cenijo šole ter ne gledajo na izomiko svojih mlajših. Zato vidimo v šoli različno vzgojene otroke. A znano je, da jabolko ne pade daleč od jablane; zato i otroci dobé značaj svojih starišev, so ali zeló mehko, ali zeló ostro vzgojeni.

Kolike vrednosti je pač tó, da bogatejši stariši za svoje otroke navlašé dobre vzgojitelje vzdržavajo. Pregovor: „S kómur se pajdašiš, tak dostaneš“, nam tudi tó potrjuje.

Slaba je pač premeška vzgoja otrók in taka večkrat napravi otroka trmoglavega ali svojeglavnega. Težavno je poučevati take otroke posebno pa prvence. Ako ga vprašaš kaj, kar gotovo vé, ne odgovorí ti; ako mu poveš, ne izreče za tebj. Vse dela po svoji glavi, mislé, da je domá in da sme delati, kakor domá. Precej v začetku nam dela taki veliko preglavico.

Ne smemo pa soditi vsakega takó, ker mnogi je boječ, ali ima kako drugo napako; zató je pač dobro, da učitelj sè stariši govori o učencevih navadah, o njegovih napakah. Pa kaj, ker je marsikatera mati rada slepa in še napak svojih otrok noče viditi, še manj pa jih drugim praviti. Zatorej dostikrat to ni mogoče, mora se potem v začetku zeló natančno opazovati učenca, da se spozná njegova nprav, njegova svojstva in navade. Koliko pregreho bi učitelj učinil, ako bi n. pr. otroka kaj povprašal; otrok bi molčal, on bi ga pa za-to takój kaznjeval. Natanko je treba tó premisliti, zakaj otrok ne odgovorí. Mogoče še tega nikdar ni slišal, ali je vprašanje preveč zapleteno, ali je pa otrok boječ, raztresen, neposlušen, trmoglav itd. Bistri um učiteljev se s časoma kmalu privadi, da razsoja te prikazni. On pa tudi vé, da vse prej z lepo poravná, ako je le mogoče, potem še le resneje, ako se s prvim nič ne opravi; zatorej pušča kazni v najoddalnejšem predalu svojih pripomočkov in poseže po-nje v največji sili, ko uvidi, da drugi pripomočki ne pomagajo. Le ljubezen vzbudi in pridobi si ljubezen drugih. Ravno ljubezen je prva, katera na trmoglave otroke vpliva in jim to trmo šestokrat odpravi. Z ljubeznijo prisojíš si srca vseh otrók takó, da si pravi vladar svoje male državice — šole. Ne ravnaj tedaj po vojaško, ker imaš pred seboj še otroke, katere moraš v pametne in poštene ljudi preustrojiti! Ne ravnaj strogo ž njimi; vcepi jim pa tudi pravi kal vere, ker vera je, ki trmoglavost pobija in nareja ljudi krotke.

Ker pa nekateri vender ostanejo, kakoršni so bili, ali se še celó kasneje pohabijo, da radi kljubujejo, se svojeglavno protistavijo, potem se vé, da je treba prvo sè stariši posvetovati se, kaj naj bi s takimi storili. Ako so stariši premeški, ali če celó otrokom potuho dajejo, potem naj šola resneje ravná, a vender postav naj ne prezré in naj ne uporablja sredstev, katera niso dovoljena; ako pa stariši sami prav kaznjujejo, potem je pa zopet boljše, da kazen v šoli popolnoma izostane, ali, da se rabijo milejša sredstva za kazen.

Ker trmoglavost gotovo ne napravlja dobrih ljudi, zato jo je treba zatirati, kjer koli se zasledí.

Zapomni si pa, da ako pri učencu zaslediš trmoglavost, odstranuj jo takoj v začetku, najprej ljubeznjivo, potem, ako tó ne izda, še le resneje. Vender pa pazi, da tvoja miloba ne gre prenizko, da bi otrokom še celó z lepimi obljubami hotel trmoglavost odpraviti, s tem bi jih le za trenotek oslepil, a potem jim šele pravo trmoglavost utrdil. Kadar si pri otrocih, bodi vselej to, kar si; občuj pa ž njimi po otroško!

Zdravko.

U č i l a.

(Spisal **J. Lapajne.**)

(Dalje.)

Važen je ukaz, ki govori o redu okrajnih učiteljskih knjižnic. Tù se v §. 1. določuje, da sme odbor teh knjižnic umišljevati si taka učila, katerih si posamezni kupiti ne more.

Pri vseh učilih je treba pred očmi imeti to, da slike in črke in drugi deli na njih niso premajhni in predrobni, da se otroško okó preveč ne napénja in kratkovidnost preveč ne pospešuje, kajti še drug ukaz (s 26. nov. 1878. l., št. 15213) priporoča, da učitelji pazijo, da otrokom vid ne oslabí.

Važna je naredba, s katero se šolske oblasti opozorujejo, da morejo pri vojaško-zemljepisnem zavodu naročevati izdelovanje velikih stenskih kart posameznih okrajev in mest. Naročila se vzprejemajo pa le tedaj, ako se želí imeti najmanj 200 kart, od katerih stoji ena 2—4 gld. (naredba od 29. febr. 1880. l.).

Z ukazom s 15. jan. 1876. l. je določeno, da učila za prirodopis in fizikalno-kemijske aparate ne potrebujejo ministerijalnega odobrenja.

Pri prirodopisnem uku se gleda — v smislu tega ukaza — na krajevne predmete in posebne potrebščine posameznih šol. Na mnogih krajih užé domače prirodnine in šolski vrt dajó dovolj nazornih učil; zato ne gre dajati splošnih postavnih navodov za prirodopisne zbirke na ljudskih in meščanskih šolah. To pripušča ministerstvo okrajnim in deželnim šolskim oblastim, da odločijo v posameznih slučajih.

Poskusi v fiziki na ljudskih in meščanskih šolah izvršujejo naj se le z najenostavnejšimi pomočki; učenci naj se le bolj opozorujejo na najvažnejše fizikalne in kemijske premembe v življenji in na prikazni v naravi. Potem bode za plodoviti pouk v fiziki na ljudskih šolah le malo aparatov treba. Zbirka fizikalno-kemijskih aparatov bode za različne šole različna; o tem bodo okrajni in deželni šolski svéti v posameznih slučajih z ozirom na učne načrte odločevali.

Z ukazom z 8. marcija 1877. l., št. 2123, je priobčen zapisnik učil za risanje, pa ne za občne ljudske šole, ampak za meščanske in obrtno nadaljevalne šole in druge učilnice. Sličen ukaz je z 10. dec. 1879. l., št. 15886.

Imeniten je §. 8. državne šolske postave, drugi odstavek, ki se glasi:

Okrajno šolsko nadzorstvo izbira in določuje, zaslišavši okrajno učiteljsko konferencijo, izmed dopuščenih knjig in beril tiste, katere naj se rabijo.

§. 63. državne šolske postave térja, da je telovadišče pri vsaki šoli in po možnosti tudi vrt za učitelja in kmetijsko poskušališče.

O učilih (samoučilih, orodji, blagu) za ženska ročna dela govori §. 80. šolskega in učnega reda, po katerem morajo stariši in krajni šolski svéti (občine) za to skrbeti. O